

Kunnskapsdepartementet

Elektronisk innsending

Oslo, 10. oktober 2025

Høringsuttalelse - forslag til utvidelse av adgang til informasjonsdeling ved skolebytte

Departementets ref.: 25/3657

Lektorlaget er glade for at regjeringens foreslår å endre opplæringslova § 25-1(4) og privatskolelova § 7-9 for å sikre informasjonsutveksling mellom skoler om elevers voldshistorikk og andre relevante opplysninger. Dette er nødvendig informasjonsutveksling for å ivareta elevenes læringsmiljø og de ansattes arbeidsmiljø, og kunne fokusere på skadeforebygging og risikohåndtering.

Lektorlaget er enige i at adgang til informasjonsdeling om enkeltelever mellom skoler må gjelde både ved overgangen fra ungdomsskolen til videregående skole, og ved andre skolebytter, inkludert til og fra privatskoler og i voksenopplæringa.

Lektorlaget er ikke enig med Kunnskapsdepartementet i at eleven og foreldrene må samtykke for at informasjon om elevens behov for tilrettelegging av undervisning skal overføres ny skole. Også denne informasjonen er det avgjørende for skolen og faglærer å bli kjent med før eleven starter, for å kunne effektivisere elevens tilrettelegging på en god måte.

Informasjon om særlig risikoutsatte elever må kunne deles med personalet, uten hensyn til taushetsplikt, for å sikre best mulig forebygging, og at skolens plikt til risikovurderinger kan overholdes.

1. Formålet med informasjonsutvekslingen: å ivareta læringsmiljø og arbeidsmiljø og å sikre nødvendig tilrettelegging

Lektorlaget støtter høringsnotatets forslag: at formålet med informasjonsutvekslingen skolene imellom skal være å ivareta medelevers skolemiljø og ansattes arbeidsmiljø (altså skolemiljøutfordringer generelt).

Det er ikke formålstjenlig at vesentlig informasjon om eleven ikke overføres til ny skole, og dermed tilbakeholdes for lærerne. Ideen om å starte “med blanke ark” på ny skole erfarer våre medlemmer at oftest slår negativt tilbake på eleven selv.

Å ivareta medelevers læringsmiljø og ansattes arbeidsmiljø er en sentral del av skolens mandat: å oppfylle retten til opplæring og ivareta skolens ansatte som arbeidstakere etter arbeidsmiljøloven. Lektorer og lærere har samme rett til et forsvarlig arbeidsmiljø som ansatte

KONTAKT

T: 24 15 50 00

E: post@norsklektorlag.no

BESØK

Torggata 2

N-0181 Oslo

POST

SendSmart 326, Pb. 1

Youngstorget, 0028 Oslo

Org.nr. 879 495 512

ved andre arbeidsplasser. Elevrettigheter må ikke gå ut over ansattes helse, trygghet og rettssikkerhet.

Personvern hensyn må ikke gå utover skolens mulighet til å gi enkeltelever og medelever et godt læringsmiljø og god oppfølging fra skolestart. Informasjon må følge enkelteleven. En lovfesting av skolers rett og plikt til informasjonsdeling gir begge skoler behandlingsgrunnlag etter personopplysningsloven. Dette gjør det forutsigbart for både elever og deres foreldre at informasjon vil bli delt, og hvilken informasjon som vil bli delt. Å begrense delingsadgang mellom skoler til et formål om å forebygge volds- og trussel-problematikk, altså at lovens ordlyd skal begrenses til deling av informasjon for å beskytte medelever og ansattes sikkerhet, er etter Lektorlagets syn for snevert.

Skolemiljøproblematikk er langt videre enn å bare handle om fysisk vold og trusler. Både forskning og rettspraksis viser at psykisk vold gjennom mobbing og trakassering er skadelig, og i noen tilfeller også erstatningsbetingende.

Lektorlaget mener derfor at skolens lovbestemte oppgaver: å skape et godt læringsmiljø i samsvar med opplæringslova kapittel 12, og et forsvarlig arbeidsmiljø i samsvar med arbeidsmiljøloven kapittel 4, må være bestemmende for når det er mulig å dele elev-informasjon skoler imellom ved skolebytte. Mangel på tilstrekkelig informasjon om enkeltelever vil vanskeliggjøre skolens arbeid med å foreta lovpålagte risikovurderinger.

2. Behov for informasjonsdeling også ved tilretteleggingsbehov

Lektorlaget vil også oppfordre Departementet til å revurdere begrunnelsen for å beholde samtykkebegrensningen for informasjonsdeling for tilrettelagt undervisning. Departementet foreslår ikke å endre lovens nåværende ordlyd: at eleven og foreldre må tillate informasjonsdeling om tilretteleggingsbehov.

Det er ikke slik at alle foreldre som har elever med særskilte behov, anerkjenner elevens behov for tilrettelegging i undervisningssituasjonen, langt heller samtykker til at ny skole skal få kjennskap til tidligere konklusjoner omkring tilretteleggingsbehov. Våre medlemmer i videregående opplæring melder om vanskene det skaper for god tilrettelegging fra skolestart at en del elever og foreldre ikke samtykker til informasjonsdeling om elevens behov for tilrettelegging.

Det er svært nyttig for skolen/ faglærere å bli opplyst om nye elevers behov for tilrettelegging av undervisningen på et så tidlig tidspunkt som mulig. Tidsaspektet er her avgjørende, ettersom det er et poeng å hjelpe eleven i gang med god undervisning og sette inn tiltak som bygger på tidligere erfaringer, og at disse tiltakene kan settes inn raskt. Det er særlig viktig for skolen å få informasjon om tidligere undersøkelser/ kartlegginger/ prøver gjort av eleven mht tilrettelegging av undervisning som kan bygge på tidligere undersøkelser, uten at unødige tid går til spille mens ytterligere undersøkelser avventes.

Elevens rett til god tilrettelegging og god undervisning bør veie tyngre enn foreldrenes rett til å samtykke til at eleven skal stille med "blanke ark" på ny skole. Opplæringslova er nå klar på at flere elever skal være i klasserommet lengre, og at individuell tilrettelegging skal forsøkes å

gjennomføres innenfor rammen av fellesskapet. Dette fører uansett til en lengre periode før skolen får satt inn tiltak hos elever som har behov for dette utover hva faglærer kan yte.

3. Skal det legges inn begrensninger i skolenes delingsadgang i form av enten en vesentlighetsterskel eller en nødvendighetsterskel?

KD ber om høringsinstansenes synspunkt på om det skal legges inn begrensninger i skolenes delingsadgang i form av enten en vesentlighetsterskel eller en nødvendighetsterskel.

Om vesentlighetsterskel:

Lektorlaget ønsker ikke innføring av en vesentlighetsterskel. En vesentlighetsterskel er vanskelig å praktisere, og vil føre til ulik praksis ved skolene. Dette er uheldig. Opplæringslova bør gi tydelige rettslige føringer for hvilke opplysninger avgiverskolen forventes å gi, og hvilke opplysninger mottakerskolen kan forvente å få.

En bestemmelse som inneholder uklare terskler som åpner for et stort innslag av skjønn kan føre til både ulik praktisering og uhensiktsmessige forventningsgap mellom avgiver- og mottakerskolen.

Om nødvendighetskriteriet:

Lektorlaget er enig i at lovteksten bør inneholde et nødvendighetskriterium. All informasjon om en elev som kan være viktig for mottakerskolen å få bør inkluderes fra avgiverskolen. Det er særlig informasjon som vil inngå i mottakerskolens risikovurderinger pålagt i medhold av opplæringslova kapittel 12 og forskrift om utførelse av arbeid kapittel 23A (for-2011-12-06-1357) som må inkluderes. Uten å vite hvilken elevmasse det er som kommer inn i skolen er det ikke mulig for skolen å foreta lovpålagte risikovurderinger.

Elever som har en historikk med gjentatte tilfeller av alvorlig konflikteskalering, utagerende adferd, mobbing og trakassering av medelever og lærere, rusbruk eller annen oppførsel til skade for læringsmiljøet kan ikke forvente at avgiverskolen skal la eleven begynne med «blanke ark» på mottakerskolen. På den annen side er det viktig at skolen som en del av informasjonsutveksling om en bestemt elev ikke utleverer informasjon om andre elever som ikke er omfattet av skolebyttet.

Lektorlaget mener at en nødvendighetsterskel er nyttig så lenge den følges opp av konkrete eksempler på nødvendig deling som enkeltelevens resultater på kvalitetssikrede screeninger i skolefag som norsk og matematikk.

Forvaltningsloven åpner for at et forvaltningsorgan kan gi opplysninger til annet forvaltningsorgan uten hinder av taushetsplikt når det er nødvendig for å utføre organenes lovpålagte oppgaver. Det er de senere år godt dokumentert senskader av dårlig skolemiljø, noe som innebærer økt fokus på gjennomføring av skolemiljøbestemmelsene.

Overføringsmøter som Oslo kommune foreslår mellom grunnskole og videregående skole er i så måte et godt forebyggende tiltak. Disse kan eventuelt gjennomføres digitalt om fysiske møter blir for logistikkmessig krevende.

De foreslåtte endringene må sees i sammenheng med plikten til samarbeid mellom grunnskoler og videregående opplæring, hvor det er fylkeskommunen som har ansvar for samarbeidet. Slik informasjonsdeling vil være en nødvendig del av dette samarbeidet, for enkeltelever.

4. Hvilke personopplysninger skal kunne deles? Informasjon til alle ansatte om voldelige elever

Departementet skriver avslutningsvis i høringsnotatet om «viktigheten av tilgangskontroll på mottakerskolen» og «at ikke flere ansatte enn nødvendig får kjennskap til historikken for å forhindre stigmatisering av eleven».

Departementet gir her uttrykk for en annen rettsoppfatning enn Lagmannsretten i LB-2018-99032 (Saers-saken) i Saers-saken som poengterer at skolen har en plikt til å informere undervisnings-personalet om voldelige elever, og at lærerne selvfølgelig har taushetsplikt om det de blir kjent med.

Lagmannsretten mener, som tingretten, at lovpålagt taushetsplikt ikke var til hinder for at informasjon kunne gis til alle skolens lærere i dette tilfellet.(...)

Lagmannsretten mener at terskelen for å informere skolens lærere ikke kan være like høy som terskelen for å informere skolens elever/foresatte om en elevs atferdsproblemer. Skolen har ansvar for å ivareta både læreres og elevers sikkerhet, men har i tillegg som arbeidsgivere et særskilt ansvar for lærernes helse, miljø og sikkerhet etter arbeidsmiljølovgivningen. Dessuten vil informasjon til lærerne om elever som utgjør en sikkerhetsrisiko kunne bidra til en mer effektiv beskyttelse av de andre elevene mot den risikoen vedkommende representerer. I tillegg kommer at lærerne utgjør en mer begrenset krets selv om man informerer utover den kretsen som har direkte befatning med risikoeleven, og ikke minst at lærerne selv – i motsetning til elever og foreldre – har lovbestemt taushetsplikt om det de får vite. I denne saken var gjerningsmannens aggresjonsproblemer og hans eksplosive temperament allerede kjent for flere av [skole]s ca. 100 lærere. Ledelsen visste også at det dreide seg om en person som [Tekst utelatt], og at han i tillegg [Tekst utelatt]* var stor og kraftig. Det ville vært tilstrekkelig for å oppnå beskyttelsesformålet at alle lærerne ved skolen ble informert om hvem han var og at han representerte et farepotensial på grunn av sitt temperament og sin fysikk og derfor måtte håndteres med varsomhet. Det ville ikke vært nødvendig for formålet å gi noen nærmere informasjon verken om hans bakgrunn, årsakene til problemene hans eller mer konkret hvilke utslag de allerede hadde fått på skolen.*

Norsk Lektorlag vurderer at lovforslaget med en vid informasjonsadgang mellom overførende skoler, vil være en viktig del av skolenes skadeforebyggende arbeid og gjøre skolene bedre rustet til å sikre alle elever et godt læringsmiljø og undervisningspersonalet en trygg arbeidsplass og et forsvarlig arbeidsmiljø.

Vennlig hilsen
Norsk Lektorlag

Helle Christin Nyhuus
Leder

